

Kapitola 4

Geometrie v rovině a trigonometrie

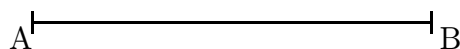
Pod pojmem geometrie obecně rozumíme nauku o vlastnostech a vzájemných vztazích rovinných a prostorových útvarů, vzniklých abstrakcí z hmotných těles. Základní geometrické útvary jsou **bod**, **přímka**, **rovina**.

Trigonometrie (goniometrie) je částí elementární geometrie, která řeší užitím goniometrických funkcí úlohy o trojúhelnících v rovině (rovinná trigonometrie) nebo na kulové ploše (sférická trigonometrie). Sférická trigonometrie nachází široké uplatnění např. v geografii či astronomii, my se však v dalším textu soustředíme na problematiku rovinné trigonometrie.

4.1 Základní geometrické pojmy

Historická poznámka 4.1: *Zabýváme-li se geometrií, nemůžeme nezmínit knihu, která je po bibli druhou nejčastěji vydávanou knihou na světě. Jedná se o práci EUKLEIDA z ALEXANDRIE (4. - 3. stol. př. n. l.) známou pod názvem **Základy** (Stoichea). Autor v ní velmi pečlivě shrnul téměř všechny poznatky řecké matematiky, definoval všechny základní pojmy a předvedl exaktní způsob budování teorie ve stylu axiomy - definice - věty.*

Základním útvarem rovinné geometrie je **bod**. Body označujeme obvykle velkými písmeny ($A, B, \dots$). Nejkratší spojení dvou **různých** bodů A, B v rovině nazýváme **úsečkou** a značíme AB (někdy také $\overline{AB}$) - obr. 4.1.

Obr. 4.1

Vzdálenost dvou bodů A, B , tj. velikost úsečky AB označíme $|AB|$. Dvě úsečky AB a $A'B'$ nazýváme **podobné**, pokud existuje kladné číslo $k > 0$ tak, že platí

$$|AB| = k|A'B'|, \quad k > 0.$$

Číslo k se nazývá **poměr** (koeficient) **podobnosti**. Skutečnost, že úsečky AB a $A'B'$ jsou podobné, symbolicky označujeme takto: $AB \sim A'B'$.

Poznámka 4.1: *Pokud je $k = 1$, potom mluvíme namísto podobnosti o **shodnosti**.*